

Kopja Informali ta' Sentenza

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tad-9 ta' Dicembru, 2009

Citazzjoni Numru. 1643/2000/1

**L-Avukat Dottor Hugh Peralta fil-kwalita tiegħu ta'
mandatarju speċjali tas-soċjeta' Svizzera "Gardanella
S.A."**

-vs-

Credinvest International Corporate Finance Limited

Il-Qorti;

Rat iċ-ċitazzjoni pprezentata fl-4 ta' Awissu, 2000 li permezz tagħha l-attur *nomine* ppremetta:

Illi in forza ta' kuntratt milfuq bejn Credinvest International Corporate Finance Limited u Gardanella S.A. nhar id-9 ta' Lulju 1998 (fotokopja tiegħu hawn annessa u markata bħala dokument ittra "A") Gardanella SA ikkummissjonat lil Credinvest International Corporate Finance Limited sabiex issibilha persuna jew istituzzjoni finanzjarja fis-suq

Pagna 1 minn 8

Qrati tal-Gustizzja

Kopja Informali ta' Sentenza

finanzjarju internazzjonali li jkun jista' jestendilha kreditu ta' ħdax-il miljun u ħames mitt elf Frank Svizzeru (CHF 11.600.000) u dan taħt diversi kundizzjonijiet imsemmija fl-istess kuntratt;

Illi *ai termini* tal-istess kuntratt is-soċjeta` konvenuta obligat ruħha *inter alia* illi fi żmien approssimattiv ta' bejn tletin (30) u ħamsa u erbgħin (45) ġurnata hija kellha tissottometti lil Gardanella S.A. sa tlett offerti ta' finanzjament b'rata ta' imgħax li ma kellux jaqbez il-1.5% 'il fuq mil-LIBOR fis-sena;

Illi Gardanella S.A. obligat ruħha li tħallas kontribuzzjoni għall-ispejjez ("*cost contribution*") fl-ammont ta' ħmistax-il elf Dollaru Amerikan (US\$15,000) ekwivalenti għal cirka sitt elef tmien mija u tmintax-il Lira Maltin (Lm6,818) bil-kundizzjoni illi l-istess depożitu jiġi rifiuż kompletament f'każ (li s-soċjeta` konvenuta ma tkunx ottjeniet il-finanzjament skond il-kundizzjonijiet tal-istess kuntratt;

Illi Gardanella S.A. ħallset l-ammont ta' ħmistax-il elf Dollaru Amerikan (US\$15,000) ekwivalenti għal cirka sitt elef tmien mija u tmintax-il Lira Maltin (Lm6,818) permezz ta' żewġ trasferimenti bankarji fil-kont tas-soċjeta` konvenuta, cioè` l-ewwel pagament ta' ħamest elef Dollaru Amerikan (US\$5,000) nhar it-18 ta' Lulju 1998 u l-ieħor ta' għaxart elef Dollaru Amerikan (US\$10,000) nhar it-22 ta' Lulju 1998 (kopji tal-istess pagamenti hawn annessi u mmarkati bħala dokumenti ittri "B" u "C" rispettivament;

Illi nhar it-22 ta' Settembru 1998, cioè` ħamsa u sebgħin (75) ġurnata wara d-data tal-istess kuntratt, is-soċjeta` konvenuta permezz ta' *fax* (fotokopja tagħha hawn annessa u mmarkata bħala dokument ittra "D") talbet lil Gardanella S.A. estensjoni taż-żmien ta' ġimgħatejn allegatament sabiex tottjeni risposta mingħand Bank ismu mhux magħruf;

Illi wara li għaddew tali ġimgħatejn is-soċjeta` konvenuta baqgħet ma tatx twegiba;

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi fit-22 t'Ottubru 1998 Gardenella S.A. wara talba li saritilha għal dan il-għan aċċettat illi tagħti estensjoni oħra ta' żmien ta' tlett ġimgħat sabiex fihom is-soċjeta` konvenuta tkun tista' tagħmel l-arrangamenti meħtieġa għall-finanzjament;

Illi minkejja tali estensjoni oħra taż-żmien is-soċjeta` konvenuta xorta waħda baqgħet inadempjenti u ebda finanzjament ma ġie offrut lil Gardanella SA ;

Illi wara tant dewmien inutli mingħajr ebda riżultat, permezz ta' fax datata 16 ta' Novembru 1998 (fotokopja tagħha hawn annessa u mmarkata bħala dokument ittra "E"), cioè` wara li kienet skadjet it-tieni estensjoni taż-żmien ta' tlett ġimgħat konċessi minn Gardanella S.A. l-istess soċjeta` talbet ir-ritorn lura tal-kontribuzzjoni ta' ħmistax-il elf Dollaru Amerikan (US\$15,000) ekwivalenti għal ċirka sitt elef tmien mija u tmintax-il Lira Maltin (Lm6,818) minnha mħallsin kif ingħad aktar 'il fuq, u dan *ai termini* tal-istess kuntratt milħuq bejn il-partijiet;

Illi s-soċjeta` konvenuta baqgħet inadempjenti minkejja diversi talbiet li sarulha mis-soċjeta` Gardanella S.A. għar-ritorn tal-istess ammont minnha mħallas;

Tgħid għalhekk is-soċjeta` konvenuta għaliex m'għandhiex din l-Onorabbili Qorti:

1. tiddikjara illi s-soċjeta` konvenuta naqset mill-obbligi kontrattwali tagħha fil-konfront tal-attur *nomine stante* illi m'ottemperatx ruħha ma' l-obbligi minnha assunti fiż-żmien pattwit bejn il-partijiet u għalhekk li l-kuntratt ta' bejn il-partijiet ma għadux aktar fis-seħħ *ai termini* tal-liġi;

2. tiddikjara illi minħabba tali inadempiment da parti tas-soċjeta` konvenuta, l-attur *nomine* huwa ntitolat li jġi rifuż lilu s-somma ta' ħmistax-il elf Dollaru Amerikan (US\$15,000) ekwivalenti għal ċirka sitt elef, tmien mija u tmintax-il Lira Maltin (Lm6,818) ġia' mħallas minnu, u dan salv kull dritt ieħor lilu spettanti għad-danni li sofra; u

3. tikkundanna u tordna lis-soċjeta` konvenuta sabiex tirrestitwixxi u tħallas lura lill-attur *nomine* s-somma ta' ħmistax-il elf Dollaru Amerikan (US\$15,000) ekwivalenti għal ċirka sitt elef, tmien mija u tmintax-il Lira Maltin (Lm6,818) imħallsa mill-attur *nomine* kif ingħad aktar 'il fuq;

Bl-imgħax legali sal-ġurnata tal-pagament effettiv u bl-ispejjeż ta' dawn il-proċeduri kollha kontra s-soċjeta` konvenuta li r-rappreżentanti tagħha huma minn issa ngunti in subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tal-attur *nomine* u l-lista tax-xhieda.

Rat in-nota tal-eċċezzjonijiet tas-soċjeta' konvenuta Credinvest International Corporate Finance Ltd. ippreżentata fid-29 ta' Jannar 2001, li permezz tagħha eċċepiet:

1. Illi, qabel xejn, l-attur *nomine* għandu jagħti prova tal-mandat tiegħu sabiex titmexxa din l-azzjoni kontra s-soċjeta` esponenti;

2. Illi, preliminarjament, l-azzjoni attriċi hija insostenibbli, billi bbażata fuq kuntratt iffirmit fid-9 ta' Lulju 1998 illi huwa null u bla ebda effett legali, u ċertament ma huwiex vinkolanti, fil-konfront tas-soċjeta` konvenuta, billi dan il-kuntratt ġie ffirmit, suppożitament f'isem is-soċjeta` konvenuta, minn persuna li ma kenitx debitament awtorizzata għal dan l-iskop;

3. Illi, preliminarjament ukoll, iżda mingħajr preġudizzju għas-suespost, it-talbiet attriċi huma konsegwentement preskritti *ai termini* tal-artikolu 1027 tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta;

4. Illi, fuq il-meritu, iżda mingħajr preġudizzju għall-eċċezzjonijiet preliminari sollevati mis-soċjeta` esponenti, it-talbiet attriċi huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u jimmeritaw illi jiġu respinti, bl-ispejjeż kontra s-soċjeta` attriċi, *stante* illi kwalsiasi ħlas magħmul mis-soċjeta` attriċi in

konnessjoni mas-servizzi rezi mis-soċjeta` esponenti, ma humiex rifondibbli mis-soċjeta` esponenti; kif jiġi ppruvat aktar dettaljatament fil-kors tal-kawża odjerna;

5. Illi, fuq il-meritu wkoll, iżda mingħajr preġudizzju għal kull eċċezzjoni suesposta, it-talbiet attriċi huma daqstant infondati fil-fatt u fid-dritt u għalhekk jimmeritaw li jiġu respinti, billi ma huwiex minnu illi s-soċjeta` konvenuta kisret il-kundizzjonijiet tal-ftehim iffirmat bejn il-kontendenti, u li kienet is-soċjeta` attriċi illi, għall-kuntrarju ta' dak allegat fiċ-ċitazzjoni odjerna, kienet unikament responsabbli għan-nuqqas ta' finanzjament kontemplat fil-ftehim ta' bejn il-kontendenti, kif jiġi ppruvat aktar dettaljatament fil-kors tal-kawża;

6. Illi, fuq il-meritu wkoll, iżda mingħajr preġudizzju għal dak kollu hawn fuq eċċepit, is-soċjeta` esponenti ma rċevietx is-somma pretiża mis-soċjeta` attriċi u fi kwalunkwe każ ma tistax u ma għandhiex tiġi kkundannata tirrifondi s-somma intiera pretiża mis-soċjeta` attriċi;

7. Salv eċċezzjonijiet oħra u b'rizerva għal kull dritt ta' azzjoni spettanti lis-soċjeta` esponenti kontra s-soċjeta` attriċi skond il-liġi.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tas-soċjeta' konvenuta u l-lista tax-xhieda.

Rat is-sentenza tagħha tat-30 ta' Jannar 2004 li permezz tagħha iddikjarat permissibbli l-eċċezzjoni tan-nullita' tal-kuntratt in kwistjoni;

Semgħet il-provi u rat l-affidavits u d-dokumenti esebiti;

Rat in-noti ta' sottomssionijiet finali;

Rat l-atti proċesswali l-oħra u l-verbal tas-seduta tas-26 ta' Ġunju 2009 li permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi s-soċjeta' attriċi qed titlob rifużjoni tas-somma ta' ħamest elef Dollaru Amerikan (U.S. \$5,000) li kienet ħallset għar-raġunijiet imsemmija fiċ-ċitazzjoni. Saret kawża oħra simili (il-kuntratti saru flimkien) għal somma iċken minn soċjeta' differenti iżda rappreżentata mill-istess attur *nomine* li qed tiġi deċiża wkoll illum.

Illi għandu jingħad mill-ewwel li l-ewwel eċċezzjoni giet rinunzjata fis-seduta tat-3 ta' Mejju 2001.

Illi s-soċjeta' konvenuta qed teċċepixxi kif ġia' ingħad, in-nullita' tal-kuntratt u l-preskrizzjoni ta' sentejn, fost affarijiet oħra.

Illi fir-rigward tal-preskrizzjoni l-iktar preskrizzjoni qasira fil-każ in eżami hija dik eċċepita mill-konvenuti, ossija dik ta' sentejn (artikolu 1027). Sa Settembru 1998 is-soċjeta' konvenuta kienet għadha qed titlob estensjoni taż-żmien biex tottjeni is-self in kwistjoni (Dok C), liema estensjoni ngħatat. Għalhekk billi l-kawża giet intavolata fit-23 ta' Awissu 2000 u allura *entro* s-sentejn minn meta l-azzjoni attriċi setgħet giet mibdija, din l-eċċezzjoni qed tiġi respinta.

Illi parti sostanzjali mill-provi tas-soċjeta' konvenuta kienu marbuta mal-fatt li l-persuna li ffirmat il-kuntratt mas-soċjeta' attriċi ma kinitx tirrappreżentaha. Għalhekk skond l-istess soċjeta', il-kuntratt inizjali huwa null u ma jistax jipproduċi effetti u kwindi lanqas ma tista' s-soċjeta' attriċi titlob rifużjoni tal-flus li ħallset. Għalkemm *prima facie* jidher ċar li fil-fatt Andreas Melhorn ma kellux rappreżentanza tas-soċjeta' konvenuta, il-Qorti xorta mhix sodisfatta li l-istess soċjeta' konvenuta tista' tiegħu vantaġġ minn din is-sitwazzjoni, u dan għal żewġ raġunijiet prinċipali. L-ewwelnett hija stess bdiet tħaddem il-ftehim u fl-istess eċċezzjonijiet tagħha qed tgħid li n-negozju ma rnexxiex mhux tort tagħha, u sekondarjament hija wkoll ammettiet li rċeviet il-flus in kwistjoni għalkemm qed tgħid li ħallset lill-istess Melhorn u persuna oħra, ċertu Harrington is-somma ta' sitt elef, sitt mija u sitta u sittin

Dollaru (\$6,666) għal prestazzjonijiet tagħhom. Id-Direttur Maniġerjali tas-soċjeta' konvenuta Alain Mangion ikkonferma li huma pprovdeu xorta s-servizzi in kwistjoni (seduta tal-21 ta Jannar 2008). F'dan l-aspett kif sewwa rrimarka l-attur fin-nota ta' sottomissjonijiet tiegħu, il-konvenut ma setax jieħu vantaġġ mill-fatt kważi tekniku li jeċċepixxi n-nullita' tal-obbligazzjoni tiegħu, meta fil-fatt għażel li jibda jimplimenta l-istess ftehim safejn u sakemm jaqbillu. *"Aġir li jirrasenta l-indebitu ... bl-ebda mod ma jiġġustifika l-inadempjenza kontrattwali tal-appellat, avolja una volta għażel li jirratifika l-kuntratt bl-aġir tiegħu."* *Pacta sunt servanda.* ("**Borg nomine vs Camilleri**" Vol LXXXI- I – paġna 402). Kif ġia' ingħad f'dan il-każ is-soċjeta' konvenuta tant bdiet taħdem fuq il-proġett illi għal diversi drabi talbet u ingħatat estensjoni tat-terminu biex twassal għall-konkluzjoni l-kuntratt. Ma tistax għalhekk tipprevalixxi ruħha mill-fatt li Melhorn ma kienx jirrapprezentaha.

Illi ma jidher li hemm ebda bażi għaliex is-soċjeta' konvenuta qed tirrifjuta li tħallas lura l-ammont li rċeviet, salv għall-fatt li hija ħallset is-somma ta' sitt elef, sitt mija u sitta u sittin Dollaru (\$6,666) fuq indikati. Il-kuntratt innifsu jgħid infatti illi *"The cost contribution shall be refunded entirely should the contractor not be able to procure financing within the agreed upon framework of conditions."* Għandu jingħad li s-soċjeta' konvenuta nsistiet li din il-klawsola Melhorn ma kellux dritt idaħħalha, il-fatt jibqa' li fil-bidu hija ma oġġezzjonatx, iżda għal kuntrarju bdiet tipprova ġġib il-finanzjament. L-*standard agreement* li s-soċjeta' konvenuta qed tgħid li dejjem tinnegozja f'dan il-każ ma japplikax għaliex ma kienx dak li jorbot il-partijiet. Il-Qorti ma jidhrilhiex li kien hemm xi nuqqas da parti tas-soċjeta' attriċi biex il-kuntratt ma twassalx għal tmiemu. Għalkemm l-imsemmi Alain Mangion isostni fl-affidavit tiegħu illi f'daqqa waħda s-soċjeta' attriċi qaltihom li ma kinitx interessata, dan ġara f'Novembru 1998 meta allura skond il-kuntratt is-soċjeta' konvenuta kienet suppost ġia' ġabet ir-riżultat meħtieġ.

Illi kif ġia' ingħad pero' jirriżulta ċar illi s-soċjeta' konvenuta ħallset sitt elef, sitt mija u sitta u sittin Dollaru (\$6,666) kif

appena rċeviet il-flus, u dan biex tħallas il-kummissjoni lill-persuni msemmija. Il-Qorti jidrilha li s-soċjeta' konvenuta għamlet dan il-ħlas *in bona fede* u għalhekk tħoss li hija ġustifikata li ma tirrifondix dawn il-flus li kienu tħallsu bħala senserija propju għaliex il-persuni li rċevewhom kienu wasslu lill-partijiet għall-kuntratt. Peress li l-ħlas sar fuq iż-żewġ kuntratti u li l-kuntratt soġġett din il-kawża kien għal somma tlett darbiet dak tal-kawża l-oħra, l-ammont mitlub mis-soċjeta' attriċi għandu allura jkun ridott b'erbat elef, disa' mija u disgħa u disgħin Dollaru u ħamsin ċenteżmu (\$4,999.50); fiż-żmien tat-tranzazzjoni ekwivalenti għal ħamest elef, mija u tlettax-il Lira Maltin u ħamsin ċenteżmu (Lm5,113.50). Għalhekk is-soċjeta' attriċi għandha tiġi rifiuza s-somma ta' ħamest elef, mija u tlettax-il Lira Maltin u ħamsin ċenteżmu (Lm5,113.50) ossija ħdax-il elf, disa' mija u ħdax-il Ewro u ħamsa u għoxrin ċenteżmu (€11,911.25).

Għal dawn il-motivi l-Qorti tiddeċiedi din il-kawża billi tiċhad l-eċċezzjonijiet tas-soċjeta' konvenuta u tikkundannaha tħallas lill-attur *nomine* s-somma ta' ħdax-il elf, disa' mija u ħdax-il Ewro u ħamsa u għoxrin ċenteżmu (€11,911.25) bl-imgħaxjiijiet min-notifika taċ-ċitazzjoni.

L-ispejjeż jithallsu kwantu għal kwint mill-attur *nomine* u erba' kwinti mis-soċjeta' konvenuta.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----